

AUTISTIŠKŲ VAIKŲ KALBOS UGDYMO METODAI IR BŪDAI

- Kalbėti nedaug, tiksliais liepiamosios nuosakos sakiniais, saikingai vartojant kreipinį.
- Vartoti žodžius, kuriuos vaikas žino – riboti savo kalbą.
- Vartoti tuos pačius žodžius kiekvieną kartą toje pačioje situacijoje.
- Kalbėti trumpais glaustais sakineliais.
- Kalbėti lėtai ir aiškiai.
- Moduluoti balsu, keisti veido išraišką, ji turi atitikti sakomą mintį (nes menkai skiria veido išraišką).
- Jei vaikas sudirgęs, naudoti daugiau vaizdinių priemonių ir mažiau kalbėti.
- Kalba skatinti teigiamas emocijas.
- Mokant suprasti kalbą, kartu mokoma atlikti veiksmus mėgdžiodant, žodį lydi veiksmas.
- Geriau supranta aplinką vizualiai negu apibūdinant žodžiu.
- Naudoti vizualinę komunikaciją kaip ugdymo pagrindą, padedantį išmokti sudėtingesnių komunikacijos būdų – bendravimo žodžiais.
- Vizualinė komunikacija (daiktai, nuotraukos, paveikslėliai, simboliai) skatina vaiko motyvaciją.
- Komunikacija vykdoma ką nors duodant ar imant. Vaikui primenama, kad reikalingi kiti žmonės.
- Vizualinės komunikacijos priemonės visą laiką turi būti tos pačios.
Padeda palaikyti dėmesį, suteikia komunikacijai aiškumo ir konkretumo, skatina vaiką veikti.
- Siūlyti vizualines komunikacijas ir priemones, leisti vaikui rinktis.
- Alternatyvioji komunikacija – daiktų, paveikslėlių, simbolių, gestų, žodžių derinimas padeda vaikui greičiau suprasti, kaip bendrauti ir kokia bendravimo reikšmė.
- Paveikslėlių kalba yra efektyvus būdas bendrauti vizualiai ir nusakyti veiklos eigą.
- Tą pačią užduotį kartoti tik konkrečioje situacijoje. Pamažu situaciją keisti, kad vaikas suvoktų, kad veiksmai ir žodžiai kartojasi ir kitose situacijose.
- Bendravimui skatinti naudoti įvairią veiklą: buities darbai, bendras piešimas, dalyvavimas judriuose ir ritminiuose žaidimuose, muzikos klausymas(muzika parenkama švelni, tyli, rami).
- **Skatinti atlikti veiksmus mėgdžiodant.**
- **Demonstruojant veiksmą bei jį įvardijant, bandyti sužadinti garsų, skiemenų, žodžių ar jų santrumpų vartojimą.**
- **Įvardinti liečiamus daiktus, skatinant vaiką kartoti garsą, skiemenį, žodį ar jo santrumpą (pirmą žodžio garsą, skiemenį).**
- **Ugdant kalbą: rodomi daiktai ar žaislai, jie įvardijami, aiškinama, ką su jais galima daryti, pateikiamos kalbos ir balso imitavimo užduotys.**

Mokoma pakartoti atliekamus judesius ir mėgdžioti tariamus garsus, garsažodžius.

Šaltiniai:

1. Nurieva, L.G. (2007). Autistiškų vaikų kalbos ugdymas. Maskva
2. Ivoškuvienė, R., Balčiūnaitė, J. (2002) Autistiškų vaikų ugdymas. Šiauliai: VŠĮ Šiaulių universiteto leidykla.

